

*Ivan Šaško
pomoćni biskup zagrebački*

Uvod i homilija

**u euharistijskome slavlju *Dvadeset i osme nedjelje kroz godinu (A)*
prigodom 50. obljetnice župe sv. Barbare u Velikoj Mlaki
i desete obljetnice početka gradnje nove župne crkve
U novoj crkvi Presvetoga Srca Isusova
11. listopada 2026. u 11 sati**

(Župa osnovana 4. studenoga 1976.; gradnja nove crkve Presvetoga Srca Isusova započela 12. rujna 2016.; 30. listopada 2016. položen kamen temeljac; prvo slavlje svete mise u novoj crkvi na Božić 2017.)

Draga braćo i sestre, ne postoji ljepši ni prikladniji način da bi se zahvalilo za pola stoljeća života župe od nedjeljnoga euharistijskog slavlja.

Gledajući nas okupljene milošću našega Gospodina u ovoj crkvi koju smo započeli graditi prije deset godina sve vas srdačno pozdravljam u zajedništvu s braćom svećenicima, ponajprije s vašim župnikom vlč. g. Anđelkom (Kufrinom), kao i s dekanom preč. g. Norbertom (Koprivcem) i s profesorom i prorektorom *Hrvatskoga katoličkog sveučilišta* fra Antom (Crnčevićem) te vam u ime našega nadbiskupa Dražena i cijele Nadbiskupije zahvalno čestitam na življenju vjere, nade i ljubavi u našoj Zagrebačkoj mjesnoj Crkvi kao dionici otajstva cijele Katoličke Crkve.

Zahvaljujemo Bogu za sve župljane ove župe, za vas koji živite ovdje na zemlji i za preminule, za one za koje čvrsto vjerujemo da su živi u Božjoj vječnosti. Zahvaljujemo za sve koji su svojim životnim darom u posljednjih pedeset godina, ali i tijekom stoljeća prije toga ovdje slijedili nadahnuća Božjega Duha i izgrađivali nebesko kraljevstvo, a time ujedno i kršćansku kulturu koja je duboko prožimala naš hrvatski narod i našu domovinu.

Na današnji se dan spominjemo i 80. obljetnice izricanja osude protiv nadbiskupa Alojzija Stepinca u onome „prežalosnom procesu“ u kojemu se očitovala silina nepravde komunističkoga režima i koji je, s jedne strane, postao jasnim pokazateljem gaženja ljudskoga dostojanstva, a s druge strane istinskim izvorom nove snage, one koju nijedna zemaljska vlast ne može nadvladati.

Zato zahvaljujemo za sve prinesene žrtve kojima su vjernici izložili sebe da bi da bi bila obranjena, očuvana i njegovana: istina, dobrotu, ljepota, pravednost, sloboda i mir koji dolaze od Boga i koji govore o našoj pripadnosti vječnosti.

Bilo bi zanimljivo znati koliko je ovdje među nama ljudi koji se sjećaju osamostaljenja ove župe. No, to nas vodi do lijepe činjenice da je ovdje sada novi naraštaj. Stoga se radujemo djeci i mladima kojima Gospodin povjerava da oni budu njegova utjelovljena prisutnost u rastu ove župne zajednice praćeni svojim roditeljima, djedovima i bakama.

Draga braćo i sestre, u našim euharistijskim slavljinima lako je vidjeti da je njihov oblik takav da povezuju sadržaj Kristove žrtve i prinosa i sadržaj blagovanja, gozbe. Zato u oltaru razmatramo i žrtvenik i blagdanski stol, primajući s njega po Kristovu uskrsnuću i snagom Duha Svetoga, hranu besmrtnosti.

I danas smo se odazvali pozivu Boga koji neumorno zove da dođemo u dvoranu njegove ljubavi; na svadbeno slavlje Krista i Crkve.

Moleći zagovor svetih, osobito svete Barbare, priznajući svoje grijehe zamolimo milosrđe nebeskoga Oca, prinoseći svoje živote po Kristu i s Kristom, u ljubavi njegova presvetog Srca.

Homilija

*Liturgijska čitanja:
Iz 25, 6-10a; Fil 4, 12-14.19-20; Mt 22, 1-14*

Dragi dionici Gozbe vječne ljubavi!

1. Tri slike sažimlju Isusovu prisporobu: svadbena dvorana, raskrižja i putovi, svadbeno ruho.

a) Svadbena dvorana ostaje prazna i kao takva tužna; slika neuspjeha kralja, čiju radost nitko ne želi podijeliti. Zašto se pozvani nisu odazvali? I sami znamo da je za slavlje potrebno nutarnje raspoloženje; nutarnja radost. Očito da ti ljudi nisu imali volje ni oduševljenja. Razloga za to može biti puno, ali svakako su izgubili radost srca koje je bilo navezano na nešto drugo, na stvari i na poslove.

Slavlje u kojemu nema srca djeluje isprazno i besmisleno. Ne radi se o tome da bude bogat stol, da bude sjajna organizacija. Radi se o ljudima, o susretu s drugima, o uzajamnemu dijeljenju iskustava, života, blizine...

b) Druga su slika raskrižja i putovi. Na njih odlaze kraljevi sluge da bi pozvali sve koje nađu. Bog ne odustaje od slavlja, zajedništva i radosti. I umjesto da pred neuspjehom odustane, on ide korak dalje pozivajući sve.

Od mnogih pozvanih prelazi na sve, nikoga ne isključujući. Pozvani su i zli i dobri (tim redom!). Mi nismo pozvani zbog toga što smo dobri ili bolji od drugih; niti zbog toga što bismo to zaslužili. Mi postajemo boljima, ako smo u zajedništvu s Bogom.

c) Treća je slika svečano svadbeno ruho. Jedan ga gost nema. Evanđelist Matej ne tumači što bi bilo svadbeno ruho, zbog čega i postoji otvorenost u otkrivanju što bi sve moglo značiti to ruho.

Jesu li to dobra djela? Čuli smo da su pozvani i zli i dobri. Je li to prepoznato nečije dostojanstvo? Prigovor glasi da su pozvani ljudi s raskrižja koji ne poznaju kralja. Je li to zajedništvo s drugima? Poteškoću stvara što su zvani pojedinačno.

Što bi, dakle, bilo svadbeno ruho?

Čini se da je to ono ruho koje može imati i bogataš i siromah – ruho zahvalne radosti; zahvalnost i radost zbog mogućnosti da budemo dionici zajedništva na koje nas Bog zove. Očito nije dovoljno samo biti pozvan, nego treba odgovoriti. Drugim riječima – ne biti ravnodušan prema pozivu, nego doslovno – odgovoran; odgovoriti na poziv, s oduševljenjem preuzeti odgovornost koja dolazi od našega krsnoga poslanja, kada smo postali dionici Kristova otajstva; štoviše – uronjeni u Krista.

Pri traženju odgovora može nam pomoći rečenica iz obreda krštenja. Tada se djetetu daje bijela krsna haljina, uz riječi: *postao/la si novo stvorenje i Krista si obukao/la; bila ti ova bijela haljina znakom toga dostojanstva... donesi ju neokaljanu u vječni život.*

Naša je odjeća Krist; naš cijeli život bi se mogao zvati odijevanjem Krista: usvajanjem njegova ponašanja, riječi, pogleda, osjećaja, odnosa prema drugima... Svadbeno ruho je i Marijina odjeća, odjeća Žene odjenute suncem o kojoj govori Knjiga Otkrivenja; to je božanska odjeća – svjetlo; odjeća stvorenoga preobraženog svijeta.

Uostalom, povjereno nam je da kao Crkva budemo vidljivost Krista; mi smo njegovo otajstveno Tijelo.

2. Dragi vjernici, postoji više važnih naglasaka u prisposobi. Jedan od njih je i rečenica: *Objed sam ugotovio.*

Koliko smo puta čuli od baka, mama, od dragih ljudi: *Objed je gotov. Jelo je spremno. Dođi, dođite za stol.* To je rečenica koja pripada ponajprije obiteljskomu, nedjeljnomu zajedništvu, koje u našoj suvremenosti nestaje. Ne trebamo se čuditi što nam iz života klizi radost, zadovoljstvo, sloga, oduševljenje...

Ta nedjeljna rečenica usko je povezana s našim vjerničkim iskustvom. Isus nam objavljuje Boga koji je sve pripremio za nas. Na nama je odgovoriti. Crkve i prostori vjerničke zajednice podsjećaju nas na dar koji je Bog pripremio za nas kada je postao čovjekom. Nije nam mogao dati ništa više od toga – samoga sebe kao dar! On ostaje s nama trajno prisutan; Bog s nama koji se raduje i plače.

Kralj iz prisposobe očito nije pronašao srce koje se raduje daru. I to se izvanjski vidi; bez takvoga raspoloženja ili bez čežnje za radošću na Božjoj gozbi ne možemo slaviti. Bog nam je na toliko mjesta objavio da ne traži da budemo nepogrješivi, ugledni, pametni, bogati ili sposobni po ljudskoj mjeri; traži samo da sa sobom nosimo raspoloživost za prihvatanje njegova dara. Za to nam je potrebno obraćenje svakoga dana.

3. Ono što trajno zastire pogled umišljenih jest neprepoznavanje Božje ljubavi i života u svjetlu te ljubavi, dok oslušivanje Božjega poziva donosi nadu.

Ne zaboravimo da su pozvani iz Evanđelja učinili ono isto što kao pogriješku ponavlja suvremeni čovjek; što kao pogriješku ponavljamo i mi.

Jedan je od pozvanih otišao na polje, umišljajući da je polje njegovo posvemašnje vlasništvo, misleći da samo radom može doći do radosti.

I u Hrvatskoj, naš odnos prema nedjelji kojoj se na razne načine želi oduzeti njezin puni smisao, pokazatelj je istoga stava. I brzo se shvati da rad nedjeljom nije učinio nikakav gospodarski napredak: niti su siromasi postali bogatiji, niti je zbog toga netko u Hrvatskoj radosniji.

Zanimljivo je da u hrvatskome jeziku riječi *dar* i *rad* koriste ista slova. Lako ih je promiješati i od dara napraviti rad; i od radosti stvoriti muku.

Ako se pak ide suprotnim smjerom i živi zahvalnost zbog dara i rad će biti prožet radošću, jer je – opet u hrvatskome – riječ 'rad' dio riječi 'radost', ono što imamo 'rado'.

Nadalje postoji poteškoća i u tome što je drugi način odbijanja odlazak u trgovinu, jasna slika našega, kako ga se zove – 'potrošačkoga društva'. Ne, dakle, rad koji proizlazi iz dara, nego korist koja se temelji na logici trgovanja, tražeći isključivo materijalnu dobit i živeći od uvjetovanih vrijednosti. I u jednome i u drugome posrijedi je korisnost koja vidi samo zemaljski život.

Ako se previde ta dva pogrešna koraka, treći, onaj nasilni nije daleko: nasilje koje ne dopušta živjeti drugomu čovjeku; nasilje u kojemu drugi čovjek smeta i postaje suvišnim i kao takvoga ga treba odbaciti. I čovjek je potrošan, potrošiv, od proizvodnje do besmisla ratovanja.

4. I dok danas, braćo i sestre, u gospodarstvu želimo spojiti proizvodnju i trgovinu, misleći da je u tome ključ boljitka i radosti naše domovine, mogli bismo se razočarati, ako ne živimo zahvalnost zbog darova i ljepote koju odražava euharistija, koja je polazište za uviđanja vrijednosti vjere i zajedništva župe.

Kažemo da je naša suvremena kultura poremetila istinske vrijednosti. To se možda najbolje očituje u kulturi blagovanja.

Provjerimo to i sami u svojim životima, u obiteljima. U svakoj je kući, ma kako bila siromašna, postojalo mjesto na kojemu se blagovalo zajedno. Obiteljski stol nije samo slika, nego je mjesto na kojemu se živi zajedništvo; gdje se odgaja i oblikuje duh ljudskosti; gdje se susreću pogledi i osjećaji, doživljaji; gdje se treba opraštati i pomiriti; biti blizu drugima, tješiti i osjetiti da smo dužnici Bogu za njegovu dobrotu. U toj kulturi glavni naglasak nije bio na jelu, na hrani, nego na blagovanju u kojemu je sadržana i blagost i blagoslov, u kojemu svoje mjesto imaju ukućani i sustolnici.

Umjesto stola i sustolnika, danas je u središte stavljeno jelo, hrana, proizvodi koji se mogu jesti bez drugih. Pa tako se i događa da članovi obitelji uzimaju jelo zasebno, u različita vremena. Gubi se važnost stola zajedništva i jede se u samoći, na brzinu, bez potrebe za drugima i bez blagoslova.

5. Ovdje za oltarom naša vjernačka zajednica ima blagdanski stol na kojemu se blaguje tek komadić kruha u kojemu je otajstvo života. To je kruh koji se ne može blagovati bez odnosa s drugim ljudima.

I tko blaguje taj kruh ne ostaje ravnodušan, ako su drugi gladni, sami i tužni.

Isus nije ostao živjeti u nedostupnim proizvodima, nego u komadiću kruha. I upravo su taj komadić kruha i kapi vina i u hrvatskoj kulturi izgradili i materijalno bogatstvo koje se vidi u cijeloj našoj baštini.

Kultura euharistije gradila je prostore ljubavi prema bližnjima: od svratišta, utočišta, ubožnica, bolnica do škola, sveučilišta, znanstvenih ustanova i najuzvišenijih umjetničkih izražaja.

Nedjeljna euharistija je stvorila najljepše ruho; narodne nošnje koje su odražavale nutarnju radost i kršćansku ljubav koja živi iz zahvalnosti Bogu što nas je oslobodio tuge, očaja i smrti, darujući nam u svome Sinu vječni život.

Euharistija je pokretala kulturu rada s blagoslovom, s pjesmom, s trpljenjima koja su stala pod koru kruha i koja su iscijeđena u kalež.

Kultura nedjeljnoga slavlja daleko je od nemara za koji nas danas optužuju pusta hrvatska polja, neodgovornost prema stvorenomu svijetu; daleko je od nebrige i traženja blagodat bez osobne zauzetosti.

Zato molimo da ne zapadnemo u bijedu duha, ne zaboravljajući razliku između siromaštva i bijede, jer siromaštvo ima svoju kulturu. Ma koliko malo imali, i u tome 'malo' očituje se neizmjenost. Za razliku od siromaštva koje ima kulturu, bijeda nema kulturu! Bijeda je nijekanje kulture bez obzira koliko materijalnih dobara posjedovala.

6. Čuli smo stav svetoga Pavla: *Znam i oskudijevati, znam i obilovati*. Apostol je slobodan. Siromaštvo ga ne uvodi u malodušje niti ga obilje zavodi svojim obećanjima. Zna živjeti nutarnju ravnotežu u svim vanjskim okolnostima. Gdje je razlog tomu? U njegovu karakteru i sposobnostima? Nipošto. On sam svjedoči: *Sve mogu u Onome koji me jača*. Sve možemo u Kristu, snagom njegova Duha.

To je ispravan kršćanski stav – ja mogu, ali ne samo svojom snagom, ne samo ljudskim sredstvima, nego uvijek polazeći od Božjega dara i računajući s Bogom.

A sve započinje odavde, kada se prepoznamo pozvanicima i uzvanicima na Božjoj gozbi. Tu je izvorište one snage koja vidi bližnje. Iz toga raste predivno stablo kršćanske ljubavi koja se odražava u društvenome životu, ali ponajprije u župi.

7. Obljetnice početaka života župe izvrsna su prigoda da da jasnije uočimo vrijednost župe.

Nijedna društvena institucija ni organizacija, nijedan oblik druženja ili okupljanja, ne može se mjeriti sa župom niti ju može zamijeniti. Župa je – prije svega drugoga – zajednica okupljena oko stola Božje Riječi i euharistije. Ona je od samih početaka, temeljna zajednica za život kršćana, a razvija se iz malenih jezgri, iz mrvica domova, 'kućnih Crkava', koje su građene po uzoru na obitelj i obiteljske odnose

(usp. Rim 16, 3-5; 1Kor 16, 19-20; Fil 4, 22), imajući u sebi posebnost: vjeru u Krista i dublje razloge čak i od obiteljskih.

Od njezina pojavka župa je odgovor na izazove svakoga vremena, jer nosi i živi Radosnu vijest, prije svega naviještanjem nebeskoga kraljevstva i slavljenjem sakramenata.

Vama je poznato i to ovdje živite da župa traži suradnju i službe, a u svakoj od njih nosivu snagu ima ljubav i služenje, ne radi neke materijalne dobiti, nego radi Božjega kraljevstva, radi radosti u srcima ljudi koji susreću Krista kao smisao svoga postojanja. Taj smisao nije zatvoren u prolazno, već prolaznomu daje okus i puninu.

I dalje nastojte razvijati što više župnih djelatnosti u punome rasponu i ljepoti župne obitelji. Uz svoga župnika možete, a na to smo pozvani, graditi katoličku kulturu koja toliko nedostaje našem hrvatskom društvu, a čini se da će taj nedostatak u budućnosti biti još očitiji.

Ova je obljetnica prigoda da kao biskup zahvalim osobito svećenicima koji su se brinuli za život župe, za župnika Mladena (Sinkovića) i posebice župnika Anđelka (Kufrina) koji je dvadeset godina svoga svećeništva ugradio u ovu zajednicu, radujući se svakomu pomaku u duhovnome i materijalnome rastu. Te 1976. kada je uspostavljena župa nas smo dvojica bili u četvrtomu razredu osnovne škole i nismo mogli ni slutiti da će nas Gospodin pozvati na putove koji su se tijekom formacije i svećeništva spajali i razdvajali da bismo se danas našli ovdje.

Dragi Anđelko, hvala ti za tvoje odazive Bogu, za molitvu i napore, za nesebičnost služenja Bogu i povjerenomu ti narodu, za suradnju, za crkvenost i osobito za sve ono što je poznao samo tebi i Gospodinu.

8. O župi se svakako može dublje razmišljati upravo na okosnicama današnjega Evanđelja; na temelju: dvorane i zajedništva, putova i otvorenosti za sve koji traže Gospodina, svadbenoga ruha koje odražava radost zbog dara.

Za kraj još detalj koji se tiče odijevanja. Dobro nam je poznato da su i najsiromašniji vjernici u starini razlikovali svagdanje i blagdansko ruho, obično i nedjeljno. Osim ljubavlju prema bližnjima i zalaganjem za kršćanske vrijednosti, što se vidi ne toliko po riječima nego po djelima, župa svoje lice pokazuje u puno drugih izvanjskih znakova.

Vi ovdje u Velikoj Mlaci i u cijelome Turopolju posebno ističete dva malena dijela svečanoga ruha. Djeluju poput dodatka i suviška, ali baš su oni dragocjeni; oni trebaju kao znakovi darovanosti, onoga što daje okus potrebnomu.

To je već nadaleko poznata preteča kravate – *podgutnica*, ali i ogjavlje žena – turopoljska *poculica*. I jedan i drugi predmet poprimili su ulogu isticanja lica.

Poculica je svoje ime dobila – što baš i nije očito – na temelju latinske riječi *facies*, što znači 'lice', a od nje dolazi i engleska riječ *face* kao te druge riječi, poput riječi 'fasada'.

Razvoj imena vodio je preko riječi *faciale*, što je naziv za ubrus, za maramu, za platno kojim se brisalo lice, da bi se razvilo do suvremenih pojmova koji se rabe na našoj obali: *facol* ili *facuol*. Ipak, riječi *poculica* u svakidašnjoj uporabi čini se najbližom talijanska riječ *fazzoletto* – maramica. Od marame kojom se povezivala glava poculica je postala bogati urez za kosu.

I taj nas detalj upućuje da baš u svemu što živimo pronađemo poveznicu s evanđeljem i kršćanskom kulturom. Takvo otkrivanje i razmišljanje raduje, a hrvatska kultura je prepuna predivnih primjera. Osobito ohrabrujem mlade da se ne srame očitovati svoju vjeru i uz sva pitanja budu odvažni i marljivi u prenošenju najdublje smisla.

Oraspoložimo srce za dar okusa vječnosti. Jer, sigurno smo došli u dobru dvoranu. Ako u sebi osjetimo tvrdoću srca, ako je ono zaogruto poput prosjaka, ako je odjeća poderana životnim kušnjama, dopustimo Bogu da omekša srce i da ga raskošno odjene, jer on ima svadbenoga ruha za sve koji su ponizni.

Amen.